

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 19. aprila 2018 *

„Predhodno odločanje – Javna naročila storitev – Socialne in zdravstvene službe – Oddaja brez upoštevanja pravil o oddaji javnih naročil – Nujnost spoštovanja načel preglednosti in enakega obravnavanja – Pojem ‚gotov čezmejni interes‘ – Direktiva 92/50/EGS – Člen 27“

V zadevi C-65/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija) z odločbo z dne 7. junija 2016, ki je na Sodišče prispela 6. februarja 2017, v postopku

Oftalma Hospital Srl

proti

Commissione Istituti Ospitalieri Valdesi (CIOV),

Regione Piemonte,

ob udeležbi

Azienda Sanitaria Locale di Torino (TO1),

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi C. Vajda, predsednik senata, E. Juhász (poročevalec), in K. Jürimäe, sodnica,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Oftalma Hospital Srl M. Moretto in P. Bianco, odvetnika,
- za Regione Piemonte M. Scisciò, odvetnik,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agent, skupaj s F. Sclafanijem, avvocato dello Stato,
- za Evropsko komisijo G. Gattinara in A. Tokár, agenta,

* Jezik postopka: italijanščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive Sveta 92/50/EGS z dne 18. junija 1992 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil storitev (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 322), kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 1997 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 3, str. 3) (v nadaljevanju: Direktiva 92/50).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Oftalma Hospital Srl (v nadaljevanju: Oftalma) na eni strani ter Commissione Istituti Ospitalieri Valdesi (CIOV) (komisija vaudskih bolnišnic, Italija) in Regione Piemonte (dežela Piemont, Italija) na drugi strani, in sicer glede plačila za nego, ki jo je družba Oftalma opravila v skladu s pogodbo, sklenjeno s CIOV (v nadaljevanju: zadevna pogodba).

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 92/50

- 3 Direktiva 92/50 v naslovu II opredeljuje t. i. „dvovrstno“ uporabo. Na podlagi njenega člena 8 se naročila, katerih predmet so storitve, našteje v Prilogi I A k tej direktivi, oddajajo v skladu z določbami iz njenih naslovov od III do VI, torej od člena 11 do člena 37 navedene direktive. Nasprotno pa se v skladu s členom 9 te direktive „[n]aročila, katerih predmet so storitve, našteje v Prilogi I B [...], oddajajo v skladu s členoma 14 in 16“.
- 4 Člen 14 Direktive 92/50 je umeščen pod njen naslov IV, ki se nanaša na skupne tehnične določbe.
- 5 Člen 16 te direktive, ki spada pod njen naslov V, „Skupne določbe o oglaševanju“, v odstavku 1 določa, da naročniki, ki so oddali javno naročilo ali izvedli natečaj za načrte, pošljejo obvestilo o rezultatih postopka oddaje Uradu za publikacije Evropske unije.
- 6 Člen 27(3) Direktive 92/50 določa:
„Če naročniki oddajo naročilo po postopku s pogajanjem iz člena 11(2), število kandidatov, ki se smejo udeležiti pogajanj, ne sme biti manjše od tri, pod pogojem da je ustreznih kandidatov dovolj.“
- 7 V Prilogi I B k tej direktivi so našteje kategorije storitev, ki vključujejo, pod kategorijo 25, storitve zdravstva in socialnega skrbstva.

Direktiva 2004/18/ES

- 8 V skladu s členoma 20 in 21 Direktive 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 7, str. 132) se morajo naročila, katerih predmet so storitve iz seznama

v Prilogi II A k tej direktivi, oddati v skladu z členi od 23 do 55 te direktive, medtem ko se morajo naročila, katerih predmet so storitve s seznama v Prilogi II B k navedeni direktivi, oddati samo v skladu z njenim členom 23 in členom 35(4).

- 9 V Prilogi II B k tej direktivi so našteje kategorije storitev, ki pod kategorijo 25 vključujejo storitve zdravstva in socialnega skrbstva.
- 10 Člen 82 Direktive 2004/18, naslovljen „Razveljavitev“, med drugim določa, da se Direktiva 92/50 razveljavi od 31. januarja 2006 in da se sklicovanja na to direktivo štejejo za sklicovanja na Direktivo 2004/18.

Italijansko pravo

- 11 Decreto-legislativo n. 157 – Attuazione della direttiva 92/50/CEE in materia di appalti pubblici di servizi (zakonska uredba št. 157 o izvajanju Direktive 92/50/EGS o javnih naročilih storitev) z dne 17. marca 1995 (redni dodatek h GURI št. 104, z dne 6. maja 1995) v različici, ki se je uporabljala v času dejanskega stanja iz postopka v glavni stvari (v nadaljevanju: zakonska uredba št. 157/95), v členu 3 določa:

„1. Javna naročila storitev pomenijo pogodbe z denarnim interesom, sklenjene pisno med ponudnikom storitev in naročnikom iz člena 2, za opravljanje storitev iz prilog 1 in 2.

2. Za naročila storitev iz priloge 2 in naročila, pri katerih vrednost teh storitev presega vrednost storitev iz priloge 1, se ta uredba uporablja samo za člen 8(3), člen 20 in člen 21.“

- 12 Člen 7 te zakonske uredbe v odstavku 1 določa:

„Naročila iz te uredbe se lahko oddajo sporazumno, po objavi obvestila o naročilu, v teh primerih:

- (a) v primeru nepravilnih ponudb, vloženih na podlagi javnega razpisa, omejenega razpisa ali razpisa z natečajem, ali v primeru ponudb, ki so nesprejemljive na podlagi določb členov 11, 12(2), 18, 19 in od 22 do 25, če pogoji javnega naročila niso bistveno spremenjeni; javni naročniki v tem primeru objavijo obvestilo o javnem naročilu, razen če priznajo, da sodelovanje v postopku s pogajanjem dovolijo vsem podjetjem, ki ustrezajo merilom iz členov od 11 do 16 in ki so v okviru zgoraj navedenih postopkov predložili ponudbe v skladu s formalnimi zahtevami za postopke javnega naročanja;
- (b) v izjemnih primerih, ko zaradi narave storitev ali vključenih tveganj predhodna celotna cenitev ni mogoča;
- (c) če je zaradi narave storitev, na katere se nanašajo javna naročila, zlasti če so te storitve intelektualne narave ali spadajo v kategorijo 6 priloge 1, nemogoče določiti specifikacije naročil dovolj natančno, da se lahko ta naročila oddajo z izbiro najboljše ponudbe v skladu s pravili za odprte ali omejene postopke.“

- 13 Člen 22 navedene zakonske uredbe v odstavku 3 določa:

„V sporazumnem postopku, ki je bil uveden na podlagi člena 7(1), število kandidatov ne sme biti manjše od tri, pod pogojem, da obstaja zadostno število ustreznih kandidatov.“

- 14 V prilogi 2 k zakonski uredbi št. 157/95 so v točki 25 navedene „storitve socialnega skrbstva in zdravstva“.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 15 Z obravnavano pogodbo z dne 2. januarja 1999, ki je bila spremenjena z dopolnilom leta 2004, s katerim se je družba Oftalma odrekla uporabi postopka za izdajo plačilnega naloga, je CIOV družbi Oftalma zaupala zagotavljanje specializiranih oftalmoloških storitev v oftalmološkem centru Ospedale evangelico valdese di Torino (evangelikanska valdenska bolnišnica v Torinu, Italija).
- 16 Tribunale di Torino (sodišče v Torinu, Italija) je 21. aprila 2005 CIOV in deželi Piemont naložilo, naj družbi Oftalma plača znesek 1.727.886,36 EUR, skupaj z obrestmi, kot plačilo za storitve nege, opravljene v letu 2004.
- 17 CIOV in dežela Piemont sta vsaka posebej zoper ta plačilni nalog pri Tribunale di Torino (sodišče v Torinu) vložili ugovor. Na tej stopnji se je dežela Piemont med drugim sklicevala na ničnost zadevne pogodbe, ker je menila, da je bila ta sklenjena v nasprotju s postopki za oddajo javnih naročil, kot so urejeni v zakonski uredbi št. 157/95.
- 18 S sodbo z dne 5. decembra 2007 je Tribunale di Torino (sodišče v Torinu) zavrnilo ugovora, ki sta ju vložili CIOV in dežela Piemont ter zato ugodilo predlogom družbe Oftalma.
- 19 Pred tem prvostopenjskim postopkom je družba Oftalma leta 2004 vložila tožbo pri Tribunale di Torino (sodišče v Torinu), s katero je predlagala, naj se CIOV in deželi Piemont naloži, naj ji plačata znesek 1.226.535,07 EUR iz naslova popravka na podlagi tarif, ki so se uporabljale za storitve nege, opravljene v letih 2002 in 2003 ter v prvi polovici leta 2004.
- 20 Tribunale di Torino (sodišče v Torinu) je s sodbo z dne 9. oktobra 2007 tožbo družbe Oftalma zavrnilo.
- 21 Družba Oftalma in dežela Piemont sta zoper zgoraj navedeni sodbi vložili pritožbo.
- 22 Po združitvi teh dveh postopkov je Corte d'appello di Torino (pritožbeno sodišče v Torinu, Italija) s sodbo z dne 7. junija 2010 zadevno pogodbo razglasilo za nično in zato družbi Oftalma naložilo vračilo zneskov, plačanih za izvršitev plačilnega naloga.
- 23 To sodišče je menilo, da je bila zadevna pogodba sklenjena v nasprotju z Direktivo 92/50 in zakonsko uredbo št. 157/95, s katero je bila prenesena, ker pred sklenitvijo te pogodbe ni bil objavljen razpis za zbiranje ponudb, kljub temu, da je bila CIOV v skladu s členom 2 zakonske uredbe št. 157/95 v povezavi s členom 1 Direktive 92/50 subjekt javnega prava, ki je naročnik.
- 24 Družba Oftalma je zoper to sodbo vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču, Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija).
- 25 Predložitveno sodišče v zvezi s tem med drugim navaja, da člen 3(2) zakonske uredbe št. 157/95 enako kot Direktiva 92/50 ne določa postopka objave in razpisa za zbiranje ponudb pred sklenitvijo pogodb o zdravstvenih storitvah ter da zakonska uredba prav tako ne določa izrecno, da je oddaja teh naročil odvisna od spoštovanja načel učinkovitosti, nepristranskosti, enakega obravnavanja in preglednosti.
- 26 To sodišče se sprašuje o utemeljenosti sodne prakse italijanskih upravnih sodišč, v skladu s katero so naročila zdravstvenih storitev, čeprav ne spadajo neposredno na področje uporabe predpisov, ki veljajo na področju javnih naročil storitev, tudi neformalno še vedno predmet predhodnega javnega razpisa v skladu s splošnimi pravili nacionalnega prava in načeli prava Unije, ki izhajajo iz členov 49, 56 in 106 PDEU.

- 27 Vendar pa to sodišče ugotavlja, da člen 22(3) zakonske uredbe št. 157/95, s katerim je bil prenesen člen 27(3) Direktive 92/50, določa, da niti v primeru omejenega javnega razpisa število kandidatov ne sme biti manjše od tri. Poudarilo je, da se te določbe uporabljajo za javna naročila storitev, za katera v celoti veljajo določbe te direktive, vendar navaja, da je tak nacionalni predpis „mogoče šteti za izraz splošnega načela“, ki se uporablja tudi za opravljanje storitev, za katere se določbe te direktive uporabljajo le delno. Po mnenju tega sodišča bi bila taka razlaga v skladu s cilji Direktive 92/50, ki vključujejo vzpostavitev notranjega trga z ustreznim usklajevanjem postopkov za oddajo javnih naročil storitev.
- 28 Predložitveno sodišče dodaja, da je ta razlaga v skladu s ciljem Direktive 92/50, ki je uskladiti pravila o oddaji javnih naročil s pravili o javnih naročilih gradenj in blaga. V zvezi s tem poudarja, da tako Direktiva Sveta 71/305/EGS z dne 26. julija 1971 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil za gradnje (UL 1971, L 185, str. 5), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 89/440/EGS z dne 18. julija 1989 (UL 1989, L 210, str. 1), kot Direktiva Sveta 93/36/EGS z dne 14. junija 1993 o usklajevanju postopkov oddaje javnih naročil blaga (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 2, str. 110) naročnikom nalagata, da morajo zagotoviti resnično konkurenco, tudi v postopkih s pogajanj.
- 29 To sodišče navaja, da je določitev takšnih obveznosti za naročila zdravstvenih storitev v skladu s sodno prakso Sodišča, v skladu s katero se temeljna načela Pogodbe DEU uporabljajo za naročila storitev, ki so izključena s področja uporabe Direktive 92/50.
- 30 V teh okoliščinah je Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 9 Direktive [92/50], v skladu s katerim se naročila, katerih predmet so storitve, našteje v Prilogi I B [k tej direktivi], oddajo v skladu s členoma 14 in 16 [te direktive], razlagati tako, da za navedena naročila vseeno še naprej veljajo načela svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev, enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva ter preglednosti in nediskriminacije iz členov 49, 56 in 106 PDEU?
 2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je treba člen 27 Direktive 92/50, v skladu s katerim morajo biti v primeru oddaje naročila na podlagi postopka s pogajanj k pogajanju pripuščeni najmanj trije kandidati, pod pogojem, da je dovolj ustreznih kandidatov, razlagati tako, da se uporablja tudi za pogodbe o naročilih, katerih predmet so storitve, našteje v Prilogi I B k tej direktivi?
 3. Ali člen 27 Direktive 92/50, v skladu s katerim v primeru oddaje naročila na podlagi postopka s pogajanj število kandidatov, pripuščenih k pogajanjem, ne more biti manjše od tri, pod pogojem, da je dovolj ustreznih kandidatov, nasprotuje uporabi nacionalne zakonodaje, ki za javna naročila, za katera so bile pogodbe sklenjene pred sprejetjem Direktive [2004/18] in katerih predmet so storitve, našteje v Prilogi I B k Direktivi 92/50, ne zagotavlja odprtega konkurenci, če se sprejme postopek s pogajanj?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 31 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je, kadar se odda javno naročilo storitev, ki spada na področje uporabe člena 9 Direktive 92/50 in za katero zato veljata samo člena 14 in 16 te direktive, naročnik vseeno dolžan spoštovati tudi temeljna pravila in splošna načela Pogodbe DEU, zlasti načeli enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva ter obveznost preglednosti, ki iz tega izhaja.
- 32 V skladu s členom 9 Direktive 92/50 se „[n]aročila, katerih predmet so storitve, našteje v Prilogi I B, [...] oddajajo v skladu s členoma 14 in 16“. Ti členi vsebujejo obveznosti v zvezi s tehničnimi specifikacijami naročila in pošiljanjem obvestila o rezultatih postopka oddaje naročila.
- 33 Sodišče je v zvezi s tem razsodilo, da kadar se naročila nanašajo na storitve iz te priloge I B, so naročniki zavezani le, da s sklicevanjem na nacionalne standarde, ki so prevzeti po evropskih standardih, opredelijo tehnične specifikacije, ki morajo biti navedene v razpisni dokumentaciji v zvezi z vsakim naročilom posebej, in da pošljejo obvestilo o rezultatih postopka oddaje teh naročil Uradu za publikacije Evropske unije (sodba z dne 17. marca 2011, Strong Segurança, C-95/10, EU:C:2011:161, točka 34).
- 34 Sodišče je še razsodilo, da je klasifikacija storitev v prilogah I A in I B k Direktivi 92/50 v skladu s sistemom, določenim s to direktivo, ki določa uporabo njenih določb na dveh ravneh (sodba z dne 17. marca 2011, Strong Segurança, C-95/10, EU:C:2011:161, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 35 Sodišče je namreč navedlo, da je zakonodajalec Unije domneval, da naročila storitev iz Priloge I B k Direktivi 92/50 ob upoštevanju njihove posebne narave niso *a priori* v zadostnem čezmejnem interesu, da bi bilo upravičeno, da se oddajo v skladu s postopkom javnega razpisa, katerega namen je, da se podjetjem iz drugih držav članic omogoči, da se seznanijo z obvestilom o razpisu in predložijo ponudbo (sodba z dne 17. marca 2011, Strong Segurança, C-95/10, EU:C:2011:161, točka 35 in navedena sodna praksa).
- 36 Vendar pa je Sodišče menilo, da za takšna naročila, ki sicer imajo gotov čezmejni interes, veljajo temeljna pravila in splošna načela Pogodbe DEU, zlasti načeli enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva ter obveznost preglednosti, ki iz tega izhaja (sodba z dne 17. marca 2011, Strong Segurança, C-95/10, EU:C:2011:161, točka 35 in navedena sodna praksa). Navedena obveznost – čeprav ne vključuje nujno obveznosti, da se opravi javni razpis – vključuje zagotovitev ustrezne stopnje javnosti, ki koncesijo za storitve odpre za konkurenco in omogoča nadzor nad tem, ali so bili postopki oddaje izvedeni nepristransko (sodba z dne 13. novembra 2008, Coditel Brabant, C-324/07, EU:C:2008:621, točka 25 in navedena sodna praksa).
- 37 Ob neobstoju posebnih okoliščin, katerih obstoj ne izhaja iz spisa, ki je na voljo Sodišču, je treba presojo obstoja gotovega čezmejnega interesa zaradi pravne varnosti opraviti od dneva oddaje zadevnega javnega naročila (glej po analogiji sodbo z dne 10. novembra 2005, Komisija/Avstrija, C-29/04, EU:C:2005:670, točka 38). V zvezi s tem dejstvo, da je bila v postopku v glavni stvari zadevna pogodba pozneje spremenjena, ne more spremeniti datuma, na katerega je treba tak interes presojati, če takšna sprememba ne more bistveno spremeniti splošne sistematike pogodbe, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 38 Predložitveno sodišče mora tako opraviti podrobno presojo vseh upoštevni dejavnikov, ki se nanašajo na zadevno naročilo, da bi preverilo obstoj gotovega čezmejnega interesa na dan oddaje naročila v postopku v glavni stvari.

- 39 V zvezi s tem je treba poudariti, da med tem preizkusom o obstoju gotovega čezmejnega interesa ni mogoče hipotetično sklepati na podlagi nekaterih elementov, ki lahko z abstraktnega vidika pomenijo indice za ta interes, temveč mora ta jasno izhajati iz konkretne presoje okoliščin naročila v postopku v glavni stvari. To pomeni, da ni mogoče šteti, da se gotov čezmejni interes vzpostavi na podlagi elementov, ki njegovega obstoja ne izključujejo, temveč ga je treba šteti za takega, kadar se njegov čezmejni interes izkaže na podlagi objektivnih in skladnih elementov (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2016, Tecnoedi Costruzioni, C-318/15, EU:C:2016:747, točka 22).
- 40 Sodišče je že razsodilo, da so lahko objektivna merila, ki lahko kažejo na obstoj gotovega čezmejnega interesa, višina zneska zadevnega naročila v povezavi s krajem izvajanja gradenj ali celo tehničnimi značilnostmi naročila in posebnimi značilnostmi zadevnih proizvodov. V tem okviru je mogoče upoštevati tudi obstoj pritožb, ki so jih vložili izvajalci s sedežem v drugih državah članicah kot v državi članici, v kateri ima sedež naročnik, če se prej preveri, da so ti izvajalci resnični in niso fiktivni (sodba z dne 6. oktobra 2016, Tecnoedi Costruzioni, C-318/15, EU:C:2016:747, točka 20 in navedena sodna praksa). Poleg tega je okoliščina, da so bile na dan oddaje javnega naročila iz postopka v glavni stvari zagotovljene oziroma niso bile zagotovljene podobne zdravstvene storitve s strani subjektov s sedežem v drugih državah članicah, prav tako lahko dejavnik, ki ga je treba upoštevati.
- 41 Kljub temu pa je treba spomniti, da je glede, natančneje, zdravstvene dejavnosti Sodišče v okviru tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti menilo, da ni mogoče ugotoviti obstoja čezmejnega interesa le na podlagi dejstva, da so zadevna javna naročila gospodarsko pomembna (glej v tem smislu sodbo z dne 29. aprila 2010, Komisija/Nemčija, C-160/08, EU:C:2010:230, točke 18, 54 in 123).
- 42 Vendar pa je v obravnavanem primeru, kot je družba Oftalma navedla v pisnem stališču, treba ugotoviti, da predložitvena odločba ne vsebuje nobenega elementa, ki bi lahko nakazoval, da je pri naročilu iz postopka v glavni stvari obstajal gotov čezmejni interes na datum njegove oddaje.
- 43 Če bi bil obstoj takšnega gotovega čezmejnega interesa vseeno dokazan in če bi zato neobstoj preglednosti lahko povzročil različno obravnavanje v škodo podjetij s sedežem v drugi državi članici kot v državi članici, v kateri ima sedež naročnik, je takšno različno obravnavanje lahko upravičeno z objektivnimi okoliščinami (glej v tem smislu sodbo z dne 11. decembra 2014, Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ in drugi, C-113/13, EU:C:2014:2440, točka 52 in navedena sodna praksa).
- 44 V zvezi s tako utemeljitvijo družba Oftalma v pisnem stališču navaja točko 57 sodbe z dne 11. decembra 2014, Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ in drugi (C-113/13, EU:C:2014:2440), v kateri je Sodišče presodilo, da je cilj ohranitve primernih in dostopnih zdravstvenih in bolnišničnih storitev za vsakogar lahko eno od odstopanj zaradi javnega zdravja.
- 45 Naloga predložitvenega sodišča je, da ob upoštevanju sodne prakse, navedene v prejšnjih dveh točkah, preuči, ali – če bi bil dokazan obstoj gotovega čezmejnega interesa – je bila oddaja naročila iz postopka v glavni stvari upravičena.
- 46 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da kadar se odda javno naročilo storitev, ki spada na področje uporabe člena 9 Direktive 92/50 in za katero torej načeloma veljata le člena 14 in 16 te direktive, je naročnik kljub temu dolžan spoštovati temeljna pravila in splošna načela Pogodbe DEU, zlasti načeli enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva ter obveznost preglednosti, ki iz tega izhaja, če ima to naročilo ob oddaji gotov čezmejni interes, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 47 Poleg tega v tem primeru družba Oftalma nasprotuje zahtevam dežele Piemont in CIOV, pri čemer se sklicuje na načelo *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*. Trdi, da čeprav je sklenitev sporazuma, ki ga je sklenila, nezakonita, pa se ta nezakonitost lahko pripiše deželi Piemont in CIOV. Poleg tega trdi, da je bila z zavrnitvijo plačila njenih dejansko in redno opravljenih storitev CIOV podeljena neupravičena prednost.

- 48 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da mora takšna načela presoјati predložitveno sodišče v okviru uporabe nacionalnega prava.

Drugo in tretje vprašanje

- 49 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 27(3) Direktive 92/50 razlagati tako, da se uporablja za javna naročila storitev iz Priloge I B k tej direktivi.
- 50 Poudariti je treba, da je zakonodajalec Unije s sprejetjem člena 9 Direktive 92/50 izrecno predvidel, da se za storitve iz Priloge I B uporabljata le člena 14 in 16 te direktive. Ker ni dokaza o nasprotnem, je treba šteti, da to velja, tudi če ima javno naročilo, ki se nanaša na takšno storitev, gotov čezmejni interes.
- 51 Iz tega sledi, da bi uporaba – za storitve iz Priloge I B k Direktivi 92/50 – drugih členov, kot sta tista, na katera izrecno napotuje člen 9 te direktive, vodila do razlage, ki bi bila v nasprotju z jasnim besedilom tega člena in bi bila v nasprotju z voljo zakonodajalca Unije.
- 52 Iz tega izhaja, da se obveznosti, ki izhajajo iz člena 27(3) navedene direktive, ne uporabljajo za javno naročilo, ki se nanaša na storitve iz Priloge I B k tej direktivi, čeprav je podan gotov čezmejni interes.
- 53 Zato spoštovanje temeljnih pravil in splošnih načel Unije ter obveznosti, ki iz njih izhajajo, kot je glede javnih naročil, pri katerih je podan gotov čezmejni interes, priznано v sodni praksi, navedeni v točki 36 te sodbe, kot tako ne pomeni pripustitve najmanjšega števila kandidatov v postopku s pogajanji, kot je navedeno v členu 27(3).
- 54 K temu je treba dodati dejstvo, da bi sprejetje razlage, da bi se ob obstoju gotovega čezmejnegа interesa člen 27(3) Direktive 92/50 uporabljal v zadevi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, lahko vodilo do uporabe, kar zadeva naročila storitev iz Priloge I B k Direktivi 92/50, drugih določb te direktive, ki se uporabljajo le za storitve, naštete v Prilogi I A k tej direktivi, kar bi lahko odvzelo polni učinek razlikovanju med storitvami iz Priloge I A in storitvami iz Priloge I B te direktive (glej v tem smislu, kar zadeva prilogi II A in II B k Direktivi 2004/18, ki ustrezata prilogama I A in I B k Direktivi 92/50, sodbo z dne 17. marca 2011, Strong Segurança, C-95/10, EU:C:2011:161, točka 42).
- 55 Glede na vse zgoraj navedene ugotovitve je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 27(3) Direktive 92/50 razlagati tako, da se ne uporablja za javna naročila storitev iz Priloge I B k tej direktivi.

Časovna omejitev učinkov prihodnje sodbe

- 56 Družba Oftalma v stališču Sodišču predlaga, naj v primeru, da bi se temeljna pravila in splošna načela Unije ter obveznost preglednosti, ki iz njih izhaja, razlagali tako, da je treba pred oddajo naročila, kakršno je to v postopku v glavni stvari, zagotoviti ustrezno stopnjo obveščenosti, kadar je v zvezi s tem naročilom podan gotov čezmejni interes, omeji časovne učinke prihodnje sodbe. Po mnenju družbe Oftalma bi lahko ta vplivala na veljavnost vseh sporazumov, ki so jih zasebne ustanove sklenile z javnimi organi za nego, in zato destabilizirala celoten italijanski zdravstveni sistem.
- 57 V zvezi s tem je treba opozoriti, da lahko Sodišče zgolj izjemoma na podlagi splošnega načela pravne varnosti, ki je del pravnega reda Unije, omeji možnost vsake zadevne osebe, da se sklicuje na določbo, ki jo je razlagalo, da bi se ponovno povzročil dvom o pravnih razmerjih, sklenjenih v dobri veri. Taka omejitev se lahko v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča dovoli le v sami sodbi, s katero se odloči o zaproseni razlagi (sodba z dne 17. julija 2008, Krawczyński, C-426/07, EU:C:2008:434, točki 42 in 43).

- 58 Vendar kot je razvidno iz točke 36 te sodbe, je Sodišče že razsodilo, da za naročila v zvezi s storitvami iz Priloge I B k Direktivi 92/50, če imajo gotov čezmejni interes, veljajo temeljna pravila in splošna načela Pogodbe DEU, iz katerih izhaja obveznost preglednosti.
- 59 Učinkov te sodbe zato ni treba časovno omejiti.

Stroški

- 60 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

1. Kadar se dodeli javno naročilo storitev, ki spada na področje uporabe člena 9 Direktive Sveta 92/50/EGS z dne 18. junija 1992 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil, kakor je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 97/52/ES z dne 13. oktobra 1997, in za katero zato načeloma veljata zgolj člena 14 in 16 te direktive, je naročnik kljub temu dolžan spoštovati temeljna pravila in splošna načela Pogodbe DEU, zlasti načeli enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva ter obveznost preglednosti, ki iz tega izhaja, če ima to naročilo ob oddaji gotov čezmejni interes, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
2. Člen 27(3) Direktive 92/50 je treba razlagati tako, da se ne uporablja za javna naročila storitev iz Priloge I B k tej direktivi.

Podpisi